

מתקנים מדרש
לזמנת צופים

הדלקת נרות:

5: 44

יציאת השבת:

7: 21

זמני השבת
לפי אופק ב"ב

ועמלים בכל כוחם לפרנסתם ובסופו של דבר אינו עולה בידם להרוויח כי אם דבר מועט, מאידך ישנם אנשים שבהיסח הדעת ובלי יגיעה יזכו לעושר מופלג, והיינו כי מזונותיו של אדם קצובים לו מר"ה ואת הסכום הקצוב לו ירוויח, אולם מכיוון וחטא האדם ונענש בקללה שיאכל לחמו ביזע ובעמל, לכן לפי חלקו באותו החטא כך נגזר עליו להתייגע, אבל שיעור פרנסתו ומזונותיו אינו משתנה ע"י גודל עמלו ויגיעתו. (מפי ספרים וסופרים)

לא צריך לשקוע בבזון

מי הגיד לך כי ערום אתה: הרה"ק רבי ישראל מרז'ין ז"ע אמו, משל לקיסר שיצא לדרך ושלחו חיילים לנקות את הדרכים ולהכינם כדי שהמלך יוכל לעבור, והצריכו לסמן שהמלך כבר יכול לעבור, והיה שם חייל אחד שהוצרך לנקות הגשר מכל המכשולות, וכאשר הגיע הזמן שהמלך הוצרך לעבור ויקדה החמה באותו היום, ירד החייל למים לרחוץ גופו, ובדיוק אז הגיעה מרכבת המלך, וחשב שהרי הוא צריך לסמן למלך אם יוכל לעבור, ומיד עלה ללא בגדיו ועשה למלך הסימן, כשראהו המלך שאלו מדוע הוא ערום ללא בגדים, והשיב, אמנם חטאתי בזה שעזבתי את תפקידי, אבל האם בגלל זה אגרום גם שהמלך ימתין בעבורי? הלא אין זה כבוד למלך. אמר הסבא קדישא שזה אמר הקב"ה לאדם הראשון, 'מי הגיד לך כי ערום אתה', אם נכשלת בעבירה, דארפסט נישט איינזינקען אין בלאטע וייטער. (עירין קדישין)

ויהי ערב ויהי בוקר

בעיר פרעשבורג: היה המנהג שהבעלי בתים היו נותנים לבחורים מהישיבה לאכול סעודות צהריים, אבל בבוקר ובערב לא נתנו, ונתנו תירוצים למנהגם, דהיינו שבבוקר אינו מוכן עדיין לאכול, ובערב אין להם מה ליתן. דרש פעם מרן הגה"ק בעל ה'כתב סופר' ז"ע בעניין זה, ואמר בדרך צחות, 'ויהי ערב ויהי בוקר', כי נודע מאמר חז"ל כל מקום שנאמר ויהי אינו אלא לשון צער, וי ערב וי בוקר, כי בערב ובבוקר עת צרה היא לבחורים שאין להם מה לאכול. (חמדה גנוזה)

ישמור שבת זו כראוי

שבת בראשית: כתב הרה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א בעל התניא משמיה דמון אור שבעת הימים הבעל שם טוב זיע"א, כי שבת בראשית מאירה לכל שבתות השנה, ולכן צריך לשמור שבת זו כראוי וכיאות, שהשפעתה על השנה כולה. (ליקוטי תורה)

לאחר היריד מחשבים את ההכנסות

פעם אחת בשבת בראשית לפני קידוש היה רבינו הק' בעל דברי חיים מצאנז זי"ע אחוז שרעפים ופתח ואמר: הנה כשסוחר נוסע ליריד לקנות סחורה, הרי הוא חוטף מכל הבא לידו וממה שנראה בעיניו שירוויח מזה, אבל בוודאי שאין לו זמן ליישב עם היועצים שלו ולחשב כמה הרוויח וכמה הפסיד, שהרי הזמן גרמא להתעסק במסחר, ואח"כ כשבא לביתו, אז מתיישב הוא ומחשב מה שקנה ומה הרוויח ומה נשאר בידו. כמז"כ לגבי הימים הנוראים, ירח האיתנים דתקיף המצוות והזמן גרמא לקנות מצוות ולעסוק בהם ללא הרף, סליחות, תפילות, שופר, עשרת ימי תשובה, יום כיפור, סוכה וד' מינים, ערבה, שמחת תורה, מצוות דאורייתא ודרבן, ואין זמן לחשוב חשבוננו של עולם, מה קנה ואיך קנה ומה נשאר ברשותו, אבל בשבת בראשית אז חוזרים הבית והגיע הזמן לעשות החשבון. (בספר החיים)

רק ע"י ארץ ושמים יחדיו יגאלו ישראל

בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ: ביאר הרה"ק ר' משה לייב מסאסוב זיע"א שהכתוב בא להשמיענו אשר 'בראשית', בראש כל דבר חייב כל אחד לידע 'שברא אלוקים את השמים ואת הארץ'. (אמרות טהורות)

לא בעבודה תלויה הפרנסה

בזעת אפיק תאכל לחם: הרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע היה רגיל לומר ולהוכיח שכמה שהאדם מרוויח לפרנסתו, אינו תלוי בכמה כוחות וזמן שהוא משקיע לעבודתו, אלא הכל קצוב לו משמים, שהרי אנו רואים אנשים שמתאמצים

"הלכתא לשבתא"

אין לסמוך על הנכתב כאן להלכה למעשה ובכל מקרה יש לשאול שאלת רב, והדברים לא נכתבו אלא לעורר לב המעיין.

כתב בשולחן ערוך סי' רנ"ה אין עושין מדורה מעצים סמוך לחשיכה עד שיצית בהם האור בענין שתהא השלהבת עולה מאליה.

● וכן אם רוצה להעביר אש כגון ע"י הנחת זכוכית מגדלת ובשבת בבוקר ע"י אור השמש ידלק אש בעצים אסור לעשות כן שמא יחתה ויניד העצים כדי שתעלה השלהבת, אא"כ זה חומרים דליקים כגון זפת וגפרית שבהם לא גזרו.

העלון מוקדש לזכות רבי אריה חיים בן סלימה שולמית שיחי' ובני ביתו להצלחה וסייעתא דשמיא בכל העניינים	העלון מוקדש לזכות אורן בן פרח ודליה בת פרח להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות	העלון מוקדש לזכות רפאל בן הדר להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות	לע"נ איש החסד והחינוך הרה"ח ר' חיים שרגא פאוויץ ב"ר מייכאל שר זצ"ל נלב"ע ז' אייר תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה.	העלון מוקדש לרפואת יעקב בן מרים לרפוי"ש בתשח"י	נא להתפלל לרפואת זקני הרה"ג יצחק בן צילה שליט"א לרפוי"ש בתושח"י	לע"נ הילד יניק וחכים אברהם דוד חי ז"ל בן יבלחט"א יקותיאל יהודה נלב"ע י"ב תמוז תשפ"ד ת.נ.צ.ב.ה.	קו הגעשומאק חיוק, ואמונה מתעדכן בתדירות גבוהה עם דרשות, סיפורים, וניגונים 077-3249316
---	---	--	---	--	---	--	---

גדלותו של רב ירא שמים

באמצע המאה ה-18, כתוצאה מהמפכה הצרפתית, פשט חזון האמנציפציה שכלל בתוכו חזון מדיני וחברתי, הרעיון המדיני חירות, שוויון זכויות ואחווה, לאמור שכל בני אדם נולדו שווים, ושצריכה לשרור אחווה בין העמים ובין כל אזרחי המדינה, והחזון הכלכלי הרס את כל הגדרים של מעמד גזע ודת והרשה לכל איש לבחור במקצוע ובמשלח יד לפי רצונו, רוח המהפכה חדרה מיד לגיטו היהודי והתפשטה שם במהירות, בצד הזדמנויותיה המורחבות ליהודים בתחומים שונים חוללה האמנציפציה הרס רב בכל מערכות החיים היהודים. עד עתה חיו היהודים סגורים בתוך עצמם מאונס וחיים התנהלו ע"פ השו"ע, אך כשהורשו להשתתף בחיים החברתיים, דימו רבים בנפשם ששמירת תורה ומצוות מונעת בעדם מלהשתתף בחיי העולם הרחב. ביהדות גרמניה החלה תופעת ההשכלה להראות ברבע האחרון של המאה ה-18, אף משה מנדלסון החל אז את פעילותו כאשר ניסה הוא לקדם את ההשכלה בין בני עמו. בביתו של רבי רפאל הירש בעיר המבורג התקיימו אסיפות והתייעצויות רבות לטכס עצה איך ללחום נגד מזימות אלו ולהרים את קרן התורה בנו שמשון שנולד בבית זה, יאמר לימים, שהתייעצויות אלו הם שנתנו לו את הדחף המוקדם לבחור בדרכו ובייעודו בחיים.

רבי שמשון רפאל הירש נולד בכ"ד סיון תקס"ח בעיר המבורג, שם הושפע רבות מרבי יצחק ברניס שהיה אב"ד המבורג ממנו רכש ידיעות מקיפות בש"ס ופוסקים, בשנים מאוחרות יותר יאמר עליו רבי שמשון שהוא היה הוגה הדעות היהודי המזהיר ביותר בימיו.

לאחר מכן עבר למנהיים שם למד בישיבתו של רבי יעקב עטלינגער בעל "הערוך לנר". ובהיותו בן עשרים ושתיים נתמנה הוא לרבה של אולדנבורג, היה זה בהמלצת רבי נתן אדלר בעל "נתינה לגר" שם החל בפעולת חייו שישים שנה של לחימה בדיבור בכתב ובמעש למען תורת ה' ונגד תנועת הרפורמים שם כתב הוא ספר קטן בכמותו ורב באיכותו "אגרות צפון" בו הוא דן בכל השאלות הבערות שעמדו בפני הדור הצעיר של יהודי גרמניה בפרט, ויהודי מערב אירופה בכלל שם הוא מסביר מהו להיות יהודי, רבי זלמן שפיצר בספרו "תיקון שלמה" כותב על איגרות אלו: "מי שקרא באלו י"ט איגרות ימצא עצמו שקודם שקרא לא היה מכיר דת יהודית מהי ונעשה כבריה חדשה" הספר תורגם לשפות שונות ורבי ישראל סלנטר אמר לתרגמו לרוסית.

הספר הרשים לא רק את העולם החרדי, אלא הדחים גם את המנהיגות הרפורמית שראו בו התקפה אמיצה על שיטתם, ומאז החלו לכתוב מאמרים בעיתונות כנגדו. בשנת תקצ"ה כתב את ספר "חורב" בו נתן תיאור ממצה על

מצוות עשה ול"ת בין חובת הלבבות ובין חובות הגוף עם טעמי המצוות ונמוקם. ספר זה היה לו תפקיד מפתח בקביעת העובדה שהיסוד העיקרי וברית התיכון של היהדות הם חוקי התורה והחובה לקיים אותם במלואם. "הדחף לכתוב את הספר בא משום שנמסרות לי מאות נפשות צעירות שעלי לתת להם מורים והם עצמם אין מכירים את הדת, וגם ספר אין בידי שיראה להם", הרב הירש נתקשה למצוא מו"ל יהודי, עובדה זו היא עדות נאמנה למצב הדור דאז שלא האמינו מו"לים יהודים, שיש סיכוי למכור ספר שקורא לנאמנות לתורה. עקב כך נאלץ לפנות למו"ל לא יהודי באלטונא, והלה שלא הבין הרבה בשוק הספרים היהודי הוציא לאור. בהיותו בן שלשים הוציא את ספרו "נפתולי נפתלי", בה הפריך מכל וכל את שיטתה וביסוסה של תנועת הרפורמה, הוא האשים אותם שסילפו במתכוון את המקורות בתנ"ך ובש"ס והוכיח לעין כל את בורותם. באולדנבורג שהה אחד עשר שנים ובשנת תר"א נבחר להיות לרב הרב הראשי למחוז אוסטריזלנד בממלכת הנובר. בשנת תר"ז מתקבל הוא כרבה של ניקלשבורג. בהכתרתו הוא פרץ בבכי "מי אני ומה אני במקום שגדולי עולם ישבו שם" והבטיח לרבנים הנאספים שיכוף ראשו כאגמון לפנייהם והוא אשר יעמוד על ימיהם בכל עת.

לאחר כארבע שנים נודע שבפרנקפורט העתיקה התארגנו מאה משפחות לייסד קהילה נפרדת על טהרת הקודש. רצה הרש"ר לבוא לעזרתם, והעדיף לוותר על כסא ממלכתו שמנה שישים אלף איש. ועבר לכהן כרב של פרנקפורט, קהילה זו מסרה נפשה ללא גבול עבור קיום תורה ומצוות. הרקע ליסוד הקהילה היתה היות ובפרנקפורט שלט ועד קהילה שהצהיר שמי שעדיין מניח תפילין מנוע להיות חבר בועד, כשנפטר דיין הקהילה רבי יעקב פוזן, הזמינה המשפחה את רבי צבי בנימין אויערבך להספידו, אך ועד הקהילה סירב לדבר, והרב נאלץ להספידו ברחוב מחוץ לבה"ק, עקב כך החליט בן הנפטר ר' שלמה פוזן לייסד ארגון עצמאי והרש"ר הסכים ללא כל תנאי לבוא ולחזק. והוא ייסד ובנה את כל המוסדות שקהילה יהודית מושתת עליה במשך השנים התפרסמה "קהילת ישורון" בפרנקפורט לקהילה החשובה ביותר בגרמניה. הרש"ר דגל בשיטת "תורה עם דרך ארץ" והעובדה ההיסטורית ששיטה זו היא שהצילה אלפי ישראל לתורה ולמצוות ומבלעדיה לא היתה ליהדות החרדית תקומת במדינה זו. כשהחל הרש"ר לכהן בפרנקפורט היו כמאה חברים בקהילה, ובפטירתו היו אלפים רבים בקהילה זו. בקהילה נהגו לשלם את משכורתו בתחילת כל רבע של השנה האזרחית, כשהרגיש שקיצו קרב, ציווה שבאם יסתלק לפני סוף התקופה, יחזירו את החלק העודף של משכורתו, הוא נפטר ביום האחרון של הרבע ז"ך טבת.

חידת השבוע

אחד ועוד עשר

תשובות ניתן להעביר לידי
יו"ר המערכת הבה"ח
יקותיאל יהודה הלוי גרוס הי"ו

קוראים נכבדים נהנתם, החכמתם ?

להוי ידוע כי הוצאות ההדפסה עולים ממון רב, נא טלו חלק בהפצת העלון הנכבד הזה, קחו חלק בהפצת תורה ויראת שמים ותזכו לכל הברכות האמורות בתורה, לתרומות ולענייני הגליון בטל' 054-8559959